

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
Biuro Planowania Przestrzennego
i Planowania Inwestycji

96-100 Skierniewice, ul. Floriana 9

tel.(46) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

**- fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga,
Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki**

Zespół autorski:

mgr inż. Ewa Śmieszek- Pędzimąż
inż. Michał Ziębiński

luty, 2018

Spis treści

I WSTĘP	3
1. Informacje ogólne	3
2. Przedmiot opracowania	3
3. Cel i zakres prognozy	3
4. Podstawa prawna opracowania prognozy	4
5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	5
II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	6
1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania	6
2. Charakterystyka środowiska naturalnego	6
2.1. Warunki klimatyczne	6
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Warunki gruntowo-wodne	8
2.4. Warunki hydrologiczne i hydrograficzne	8
2.5. Warunki glebowe	14
2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	14
2.7. Środowisko kulturowe	17
III. USTALENIA PROJEKTU ZMIANY PLANU MIEJSCOWEGO	17
IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	17
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	17
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	20
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy	20
2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska	20
2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną	20
2.2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi	21
2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne	21
2.4. Skutki wpływu na kopaliny	22
2.5. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny	22
2.6. Skutki wpływu na krajobraz, dziedzictwo kulturowe i dobra materialne	23
2.7. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy	23
2.8. Emisja promieniowania elektromagnetycznego	23
2.9. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi	23
3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi	24
VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	24
VIII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	25
IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU	25
ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	25
X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	25
XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	26
XII. WNIOSKI KOŃCOWE	27

I WSTĘP

1. Informacje ogólne

W dniu 23 listopada 2017 r. została podjęta uchwała Nr XLIV/149/2017 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana dotyczy wprowadzenia zmian do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki, uchwalonego uchwałą Nr XXIX/90/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r., w zakresie zasad i warunków kształtowania zabudowy dotyczących wysokości zabudowy oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Prognoza oddziaływania na środowisko” ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki

Celem opracowania zmiany planu jest wprowadzenie do tekstu planu z 2004 r. zmian w zakresie zasad i warunków kształtowania zabudowy dotyczących wysokości zabudowy oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz wskazanie na rysunku zmiany planu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

3. Cel i zakres prognozy

Podstawowym celem niniejszej prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją tych ustaleń.

Ponadto celem prognozy jest:

- wyeliminowanie na etapie sporządzania zmiany planu ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- ocena wpływu przeznaczenia terenu na poszczególne użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ocena, na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia.

Analiza przekształceń środowiska prowadzona równolegle z pracami planistycznymi, daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych, przewidzianych ustaleniami zmiany planu miejscowego. Przedstawia natomiast prawdopodobne skutki jakie niesie ze sobą realizacja ustaleń Planu, dla poszczególnych komponentów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a w szczególności dla poszczególnych ekosystemów, krajobrazu, ludzi oraz dóbr kultury.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn.

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska – pismo znak: WOOŚ.411.1.2018.AJa z dnia 11 stycznia 2018 r.)
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym PSSE.ZNS.470.01RP.18 z dnia 11 stycznia 2018 r.

Jak wynika z otrzymanych pism, zakres i stopień szczegółowości zgodny jest z treścią art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Projekt zmiany planu miejscowego jest powiązany merytorycznie i formalnie z następującymi dokumentami planistycznymi:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice - II edycja – uchwalonym Uchwałą Nr L/42/2014 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 kwietnia 2014 r., wraz z jego zmianą uchwaloną uchwałą Nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki.

4. Podstawa prawna opracowania prognozy

Projekt planu został opracowany w oparciu o Uchwałę Nr XLIV/149/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki.

Opracowanie niniejszej prognozy jest częścią strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego planu, przeprowadzanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz.1405).

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 519),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 788),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych /Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z późn. zm. /,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z dnia 8 października 2012 r., poz. 1109),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008, Nr 47, poz. 281),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz.1883),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 7 października 2014r., poz. 1348),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 16 października 2014r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 sierpnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.
- Dyrektywa Rady 92/43/EEG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
- Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia). Stanowi ona wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EEG z dnia 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków.

5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

„Prognoza oddziaływania na środowisko” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne opracowania.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- we wstępnym etapie prac nad planem, zapoznano się z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla przedmiotowego obszaru sporządzonym w styczniu 2018r., w którym każdy z elementów środowiska został szczegółowo przeanalizowany.
W prognozie przeprowadzono analizę porównawczą uwarunkowań ekofizjograficznych z przyjętymi w ustaleniach planu regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska.
- ramowy zakres prognozy określony został ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353 z późn. zm.),
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym,
- zakres opracowania określony został charakterem ustaleń planu oraz skalą rysunku planu.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,

b) ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej

c) wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałują negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,

d) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą

spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,

e) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

Charakterystyka ważniejszych elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego na potrzeby zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki .

1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania

Obszar objęty projektem zmiany planu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w północno-wschodniej części miasta i obejmuje obszar osiedla Rawka Międzytorze wraz z terenami przylegającymi do rzeki Rawki. Teren osiedla to obszar przekształcony o miejskim zainwestowaniu i niskich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, natomiast tereny przyległe do Rawki pełnią funkcję obszaru przyrodniczo aktywnego i charakteryzują się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Teren doliny w dokumentach planistycznych (studium i obowiązujący plan miejscowy) wyłączony został z zainwestowania miejskiego. Zabudowę w osiedlu tworzą budynki mieszkalne w większości w układzie wolnostojącym zlokalizowane wzdłuż wytyczonych ulic. Wysokość budynków jest zróżnicowana i wynosi od 7,0 do 10,5 m. Średnia wielkość działek w osiedlu ok. 500 m². Wielkość ta ogranicza możliwość rozbudowy budynków.

Fragment obszaru, objęty zmianą położony na wschód od ulicy gen. Z. Berlinga znajduje się Bolimowsko-Radziejowickim z doliną środkowej Rawki obszarze chronionego krajobrazu. Obszar ten utworzony został ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach. Celem objęcia ochroną prawną przedmiotowego obszaru było zapewnienie powiązań terenów cennych pod kątem przyrodniczym i krajobrazowym. W obrębie przedmiotowego obszaru w odległości 200m od rzeki Rawki przebiega granica otuliny Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Stanowi ona strefę buforową ochronną dla samego parku krajobrazowego. Rzeka Rawka, która stanowi wschodnią granicę obszaru opracowania, objęta jest ochroną rezerwatową (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983r. w sprawie uznania za rezerwat wodny.) Niewielkie fragmenty obszaru planu objętego zmianą, przylegające do koryta rzeki Rawki wchodzi w skład obszaru Natura 2000 „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015.

2. Charakterystyka środowiska naturalnego

2.1. Warunki klimatyczne

Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno - wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Jak w całym pasie Nizin Środkowopolskich, przeważa tutaj cyrkulacja równoleżnikowa, z przewagą mas powietrza polarno-morskiego napływających z zachodu. Różnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania

powierzchni, rodzaju i intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

W strukturze klimatycznej obszaru opracowania można wyróżnić 2 typy obszarów o odmiennym mikroklimacie. Do obszarów tych należą:

- teren zabudowy o silnie zmienionych warunkach klimatycznych charakteryzujące się podwyższoną temperaturą i utrudnionym przewietrzaniu - dotyczy obszaru osiedla o skoncentrowanej zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej,
- teren doliny rzecznej Rawki oraz zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych, charakteryzujący się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (z powodu płytkiego zalegania wód gruntowych) o dużym prawdopodobieństwie występowania przygruntowych przymrozków i zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,

Podstawowe parametry klimatyczne i meteorologiczne terenu miasta przedstawiają się następująco:

Rodzaj parametru klimatycznego

• średnioroczna prędkość wiatrów	Wielkości* 3,8 m/sek
• udział najczęstszych wiatrów z kierunków: zachodnich, południowo-zachodnich oraz północno-zachodnich	razem 47%
• częstotliwość występowania wiatrów silnych oraz dni bezwietrznych	rzadkie
• średnioroczna temperatura dobową powietrza	+ 8,8 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca lipca	+ 22,3 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca stycznia	- 1,8 stopnie C
• średnioroczna amplituda temperatury	24,1 stopnie C
• wskaźnik termiczny	23 stopnie C
• średnie dzienne usłonecznienie	4,6 h
• roczna suma promieniowania słonecznego	86,3 kcal/cm ²
• średnioroczne usłonecznienie względne	37%
• średnie zachmurzenie w skali 0-11 pokrycia nieba	6
• średnioroczna częstotliwość występowania dni z mgłą	23
• średnioroczna suma opadów atmosferycznych	523 mm (1997-2007)

Rok	Suma opadów (mm)
1997	547,98
1998	763,86
1999	688,90
2000	395,40
2001	548,20
2002	482,80
2003	427,00
2004	419,80
2005	469,80
2006	421,40
2007	590,20
Średnia	523.21

Dane Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach.

- Średnia 523.21 za lata 1997-2007
- średnia roczna liczba dni z opadem 135,7
- średnioroczny wskaźnik zaleszczenia 32,7
- średnioroczne parowanie terenowe 470 - 490 mm

* dane według A. Wosia „Atlas Rzeczypospolitej” (1994 r.)

Teren poddany analizie charakteryzuje się dobrymi warunkami klimatycznymi. Położony jest poza zasięgiem okresowego zalegania zimnego i wilgotnego powietrza. Wzdłuż granicy administracyjnej miasta, na terenie cmentarza oraz w terenach mieszkaniowych przylegających do cmentarza od strony zachodniej obserwuje się dobre warunki solarne, wietrzne oraz wilgotnościowe. Warunki termiczne są nieco gorsze z uwagi na okresowe występowanie podwyższonych amplitud temperatur spowodowanych występowaniem w przewodzie utworów piaszczystych na powierzchni. Różnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania powierzchni, rodzaju i intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

2.2.Rzeźba terenu

Obszar objęty opracowaniem położony jest na północnym skraju Wysoczyzny Łódzkiej, w środkowo północnej części makroregionu Wzniesień Łódzkich (symbol mezoregionu 318.82 wg podziału fizyczno - geograficznego Polski Kondrackiego i Rychlinga - Atlas RP, 1993 [1.6.19.]) Rzeźbę terenu kształtuje dolina rzeki Rawki, której lewy brzeg znajduje się na terenie miasta. Taras zalewowy rzeki jest rozległy, jego szerokość sięga 650 m. Wysokość bezwzględna waha się od 10 do 110 m n.p.m. Jest to zupełnie płaski obszar wyniesiony 0,5 – 1,0 m nad średni stan wody w rzece, poprzecinany bardzo licznymi rowami melioracyjnymi i zagłębieniami wypełnionymi wodą. Taras nadzalewowy jest wyniesiony o ok. 2,5 m nad poziom tarasu zalewowego, stanowiąc w terenie wyraźną skarpę. Wysokość bezwzględna waha się od 107 m - 112,5 m n.p.m. Obejmuje on swym zasięgiem rejon Wznosi się łagodnie w kierunku zachodnim przechodząc w wysoczyznę. Zaznacza się wyraźną skarpą o spadkach powyżej 8 % lub stromą krawędzią. Jest to obszar płaski lekko wznoszący się w kierunku zachodnim i bardzo łagodnie przechodzący w wysoczyznę.

2.3.Warunki gruntowo-wodne

Obszar objęty zmianą planu zbudowany jest:

- z utworów akumulacji rzeczno-rozlewiskowej - piasków drobnych i pylastych z domieszką humusu, namulów, torfów, oraz piasków przewarstwionych namulami i mułkami, zwierciadło wody związane jest bezpośrednio ze stanami wody w rzece i występuje w strefie głębokości 0-1 m od powierzchni terenu - wschodnia część obszaru stanowiąca dolinę do rzeki Rawki,
- utworów akumulacji rzecznej i rzeczno-lodowcowej – piasków średnich i grubych rzadziej drobnych z domieszką żwirów o miąższości >4,5m, średniozagęszczonych, brak wody gruntowej w utworach piaszczystych lub występuje głębiej niż 4,0 m p.p.t. - centralna część przeważająca część osiedla mieszkaniowego,
- utworów akumulacji rzeczno-lodowcowej i lodowcowej– piasków średnich i drobnych lokalnie żwiry i gliny w formie naprzemianległych warstw o miąższości 1-2 m, zwierciadło wody występuje w strefie głębokości 0-1 m od powierzchni terenu -część południowo-zachodnia obszaru.

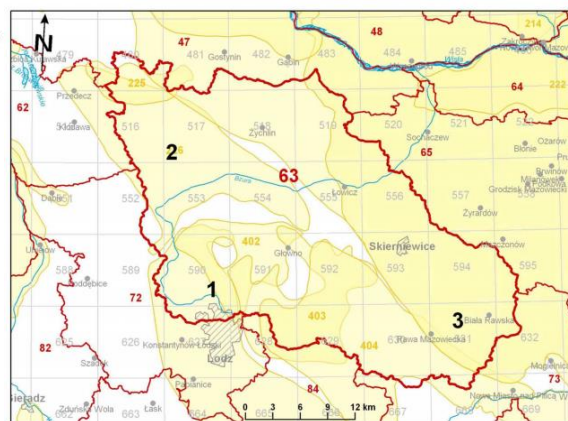
2.4.Warunki hydrologiczne i hydrograficzne

Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowym lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200063) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)
JCWP w obszarze dorzecza Wisły,
źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia
18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911
z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)
Granice JCWPd nr 63
źródło: <http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceni i kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceni. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 38e ust. 1 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
 - 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
 - 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewniani między poborem
- a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych Części Wód Podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) za podstawę oceny klas jakości wód przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2014 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadowolającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,2 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Wody powierzchniowe

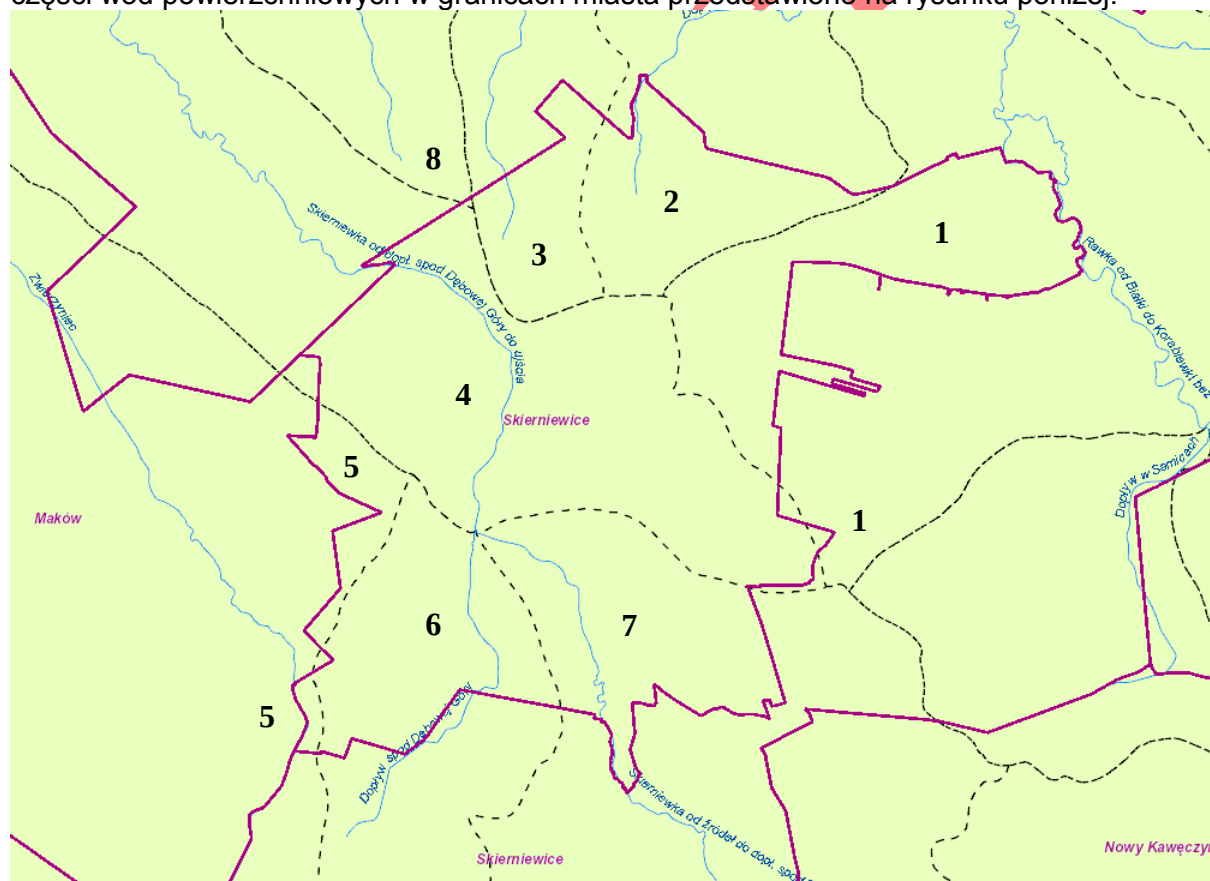
Ta część kraju charakteryzuje się typem krajobrazu nizinnego, z dominującą ilością potoków nizinnych-piaszczystych. Miasto zlokalizowane w centralnej części Polski znajduje się w granicach ekoregionu Równiny Centralne.

W Regionie Wodnym Środkowej Wisły wyznaczono 1355 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w większości naturalnych o umiarkowanym stanie ekologicznym.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły i swoimi granicami obejmuje osiem jednolitych części wód powierzchniowych:

L.p.	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typologia JCWP
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	94,7	19
2	RW200017272692	Dopływ z Serwitut	12,65	17
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	44,73	17
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	66,28	19
5	RW200017272569	Zwierzyniec	146,92	17
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	11,04	17
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	274,1	17
8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	94,7	17

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 3 Poglądowa mapa jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice – numeracja JCWP według tabeli, źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Łupi (Skierniewki), na odcinku od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia (punkt pomiarowo-kontrolny Skierniewka – Mysłaków) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały iż:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest umiarkowany,

- stan chemiczny jest dobry,
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Badania dot. jakości wody w rzece (punkty pomiarowe w Żelaznej i w Mysłakowie) wykazały, że wody te osiągnęły umiarkowany stan ekologiczny.

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Rawki na odcinku od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (punkt pomiarowo-kontrolny Rawka – Budy Grabskie) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest poniżej stanu dobrego,
- stan chemiczny – poniżej stanu dobrego (PSD),
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Tabela 1. Ocena stanu jednolitych części wód, badanych w latach 2010-2015.

Nazwa rzeki	Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena spełnienia wymogów dodatkowych obszarów chronionych JCWP, badanych w latach 2010-2015	Stan
Łupia (Skierniewka)	umiarkowany	dobry	tak (spełnia)	zły
Rawka	słaby	PSD _{sr} (poniżej stanu dobrego) przekroczone stężenia średnioroczne benzo(g,h,i)peryenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu	tak (spełnia)	zły

Stan jednolitej części wody określa się dla wód przebadanych zarówno pod względem ekologicznym, jak i chemicznym. Równoważnym elementem oceny stanu jest spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych. Ze względu na decydującą rolę elementu

o klasyfikacji najniższej, nadano stan zły jednolitym częściom wód, w których brakowało oceny stanu/potencjału ekologicznego lub stanu chemicznego, ale pozostałe elementy wskazywały na stan poniżej dobrego.

Dla pięciu spośród ośmiu występujących na terenie miasta Skierniewice jednolitych części wód powierzchniowych wykonano w 2015 r. badania wód w okresie 2010-2012, 2013-2015 przedstawione w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.

Tabela nr 2. Porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu JCWP badanych w województwie łódzkim w dwóch cyklach wodnych tj. 2010-2012 i 2013-2015.

Nazwa rzeki (nazwa punktu pomiarowo kontrolnego)	Stan/poten-cjał ekolo-giczny	Stan che-miczny	Stan JCWP	Stan/poten-cjał ekolo-giczny	Stan chemiczny	Stan JCWP	Komentarz
Skierniewka (Łupia) (od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia) (Skierniewka – Mysłaków)	Okres badań lata 2010-2012			Okres badań lata 2013-2015			
	zły	dobry	zły	umiarko wany	dobry	zły	poprawa stanu ekolo-gicznego

Łupia (Skierniewka) od źródeł do dopływu spod Dębowej Góry (Łupia-Żelazna/ Łupia-Stary Rzędków)	umiarkowany	-----	zły	umiarkowany	-----	zły	bez mian
Łupia (Skierniewka) na odcinku spod Skierniewic (Dopływ spod Skierniewic – Patoki)	-----	-----	-----	umiarkowany	-----	zły	-----
Rawka (od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (Rawka – Budy Grabskie)	slaby	-----	zły	slaby	PSD _{sr.}	zły	bez zmian
Zwierzyniec na odcinku spod Skierniewic (Zwierzyniec-Łowicz)	umiarkowany	-----	zły	umiarkowany	-----	zły	bez mian

Badania wód powierzchniowych, prowadzone w 2015 r., kończą 3-letni cykl monitoringowy i zamykają 6-letni cykl wodny.

W tabeli powyżej zestawiono klasyfikację wraz z porównaniem stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i ogólnego stanu JCWP, badanych według 6-letniego planu gospodarowania wodami z podziałem na dwa cykle monitoringowe, tj. 2010- 2012 oraz 2013-2015.

Porównanie dwóch cykli z lat 2010-2012 i 2013-2015 wykazało pozorną poprawę w stanie/potencjale ekologicznym. Nie ma przypadków spektakularnej poprawy lub pogorszenia.

Zmiana stanu/potencjału ekologicznego związana jest z poprawą o jedną klasę któregoś ze wskaźników biologicznych. Część poprawy stanu/potencjału ekologicznego nastąpiła w wyniku zaniechania monitoringu makrofitów, wyłączenia z oceny makro bezkręgowców lub upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. W przypadku rzeki Łupi i Rawki przyczyną było upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. Poprawa oceny stanu/potencjału ekologicznego nie musi więc oznaczać istotnej poprawy jakości wody.

O stanie chemicznym zwykle decydowała wysokość średniorocznych stężeń sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu.

Poniżej znajduje się zestawienie stanu oraz celów środowiskowych dla JCWP znajdujących się w granicach miasta Skierniewice:

Nr	kod JCWP	nazwa JCWP	Ocena stanu	Cel środowiskowy			Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
				Stan potencjał ekologiczny	lub Stan chemiczny		
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	zagrożona
2	RW200017272692	Dopływ z Sewitut	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	niezagrożona
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	zagrożona
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	zagrożona
5	RW200017272569	Zwierzyniec	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	zagrożona
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	niezagrożona
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	zły	dobry ekologiczny	stan	dobry stan chemiczny	zagrożona

8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	zły	dobry ekologiczny	stan dobry	stan dobry	stan chemiczny	niezagrożona
<i>Źródło: Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</i>								

Obszar niniejszego opracowania znajduje się w granicach JCWP – Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oceniono stan tego obszaru JCWP jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożony.

Na terenie objętym opracowaniem ani w jego pobliżu nie znajdują się wody powierzchniowe. Na zachód od granic opracowania znajduje się dział wodny III rzędu rzeki Rawki i Łupi. Wody opadowe spływają w kierunku wschodnim i północno-wschodnim wpadając docelowo do wód rzeki Rawki.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, o których mowa w art. 169 ust. 2 ustawy Prawo wodne, na podstawie map ryzyka powodziowego i map zagrożenia powodziowego, tj. w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q=1\%$) i raz na 10 lat ($Q=10\%$) rzeki Rawki oraz w obszarze, na którym prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat - poza obszarem na którym istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego ($Q = 0,2 \%$).

W projekcie zmiany planu, ustalono, że w zagospodarowaniu terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania i ograniczenia w ich użytkowaniu wynikające z ustaleń planu oraz niniejszej zmiany planu a także z przepisów odrębnych. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wskazano na rysunku planu.

2.5. Warunki glebowe

Dominującymi glebami w obrębie obszaru opracowania są gleby bielcowe i brunatne wytwarzane z piasków o różnym składzie mechanicznym. W większości zbudowane z piasków luźnych - należące do V i VI klasy gruntów ornych, fragmentami zbudowane z piasków słabo-gliniastych lub gliniastych lekkich, zasobniejsze w składniki pokarmowe należące do IV klasy gruntów ornych. Miejscami w obniżeniach terenowych występują gleby murszowe całkowite lub na podłożu mineralnym – piasku luźnym. Stosunki wodno-powietrzne gleb – wadliwe (za suche lub nadmiernie wilgotne).

2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Teren objęty opracowaniem jest monotony pod względem krajobrazowym. Walory krajobrazowe opisywanego terenu są zatem przeciętne. Naturalnym krajobrazem dla tego terenu tj. krajobrazami identyfikowanymi i typowanymi na podstawie cech przyrodniczych jest: krajobraz klasy krajobrazu nizinnego, rodzaju równinnego i falistego gatunku krajobrazów peryglacjalnych – symbol I.A.3

Pod względem klasyfikacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza teren objęty niniejszą analizą znajduje się w południowo-zachodniej części krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej w okręgu Łowicko-Warszawskim. Potencjalną roślinnością tego obszaru są bory mieszane i grądy odmiany mazowiecko - podlaskiej. O ile istniejący krajobraz mimo ingerencji antropogenicznej odpowiada generalnie określonemu wyżej typowi krajobrazu naturalnego, o tyle naturalny krajobraz roślinny jest zdecydowanie zmieniony w wyniku ingerencji

Dominują w nim zbiorowiska roślin synantropijnych, zbiorowiska ruderalne występujące wzdłuż ciągów komunikacyjnych, parkingów i zabudowy mieszkaniowo-usługowej. W sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej znajdują się tereny zieleni

urządzonej pod kątem zaspokojenia potrzeb wypoczynku ich mieszkańcom. Cechuje je przede wszystkim mała różnorodność gatunkowa roślinności, wśród której dominująca jest zieleń niska, iglaki, byliny oraz sezonowe rośliny ozdobne. Przekształcone przez człowieka tereny nie przedstawiają walorów przyrodniczych istotnych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Większe skupiska obszarów aktywnych przyrodniczo występują na zachód i południe od analizowanego obszaru. Są to niewielkie połacie boru mieszanego świeżego.

Zespoły leśne posiadają strukturę gatunkową znacznie przekształconą w stosunku do dominującej tu pierwotnie roślinności. Naturalne zbiorowiska leśne zastąpione zostały głównie sosną z domieszką brzozy i topoli osiki sztucznie wprowadzoną na siedliska lasów liściastych. Do gatunków głównych i wspomagających należy sosna zwyczajna, dąb szypułkowy i bezszypułkowy. W domieszce występuje brzoza brodawkowata, olsza czarna i jesion wyniosły. W podszyciu spotyka się jałowiec, kruszynę, trzmielinę, leszczynę i grab.

Oprócz terenów sklasyfikowanych jako lasy występują tu licznie zalesienia i zakrzewienia w postaci śródpolnych enklaw zajmujących naturalne obniżenia.

Reasumując powyższe można stwierdzić, iż naturalny krajobraz roślinny jest zdecydowanie zmieniony w wyniku ingerencji antropogenicznej. Pod względem zasobów przyrodniczych, krajobrazowych, jak również różnorodności biologicznej obszar opracowania jest ubogi.

Pod względem regionalizacji faunistycznej A.S. Kostrowickiego zawartej w Atlasie RP teren znajduje się w centralnej części Okręgu Środkowopolskiego i w centralnej części podokręgu Wielkopolsko - Podlaskiego.

W obrębie analizowanego terenu nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Biorąc pod uwagę znaczne przekształcenia antropogeniczne w obrębie analizowanego terenu (zabudowa terenu i funkcjonowanie ulic w bezpośrednim sąsiedztwie) należy spodziewać się, iż istniejąca na terenie fauna może być zróżnicowana. Z racji na sąsiedztwo lasu nie można wykluczyć okresowego bytowania fauny leśnej. Należy przypuszczać, iż w analizowanym terenie oraz w jego sąsiedztwie znajdują się szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt płowych.

Prawdopodobnie świat zwierzęcy obszaru opracowania ze względu na niewielką powierzchnię nie wykazuje specyficznych cech. Uwzględniając jednak charakter terenów poddanych analizie i sąsiedztwo również z terenami zabudowy mieszkaniowej można domniemywać, iż w występują również gatunki związane z osiedlami ludzkimi. Ponadto w obrębie obszaru opracowania istnieją dogodne warunki dla okresowego bytowania awifauny bytującej w obszarach leśnych o czym świadczą obecność starych dziuplastych drzew.

Fragmenty obszaru objętego zmianą planu objęte są różnymi formami ochrony przyrody. Fragment obszaru, objęty zmianą położony na wschód od ulicy gen. Z. Berlinga znajduje się Bolimowsko-Radziejowickim z doliną środkowej Rawki obszarze chronionego krajobrazu. Obszar ten utworzony został ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach. Celem objęcia ochroną prawną przedmiotowego obszaru było zapewnienie powiązań terenów cennych pod kątem przyrodniczym i krajobrazowym. W obrębie przedmiotowego obszaru w odległości 200m od rzeki Rawki przebiega granica otuliny Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Stanowi ona strefę buforową ochronną dla samego parku krajobrazowego. Rzeka Rawka, która stanowi wschodnią granicę obszaru opracowania, objęta jest ochroną rezerwatową (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983r. w sprawie uznania za rezerwat wodny.) Niewielkie fragmenty obszaru planu objętego zmianą, przylegające do koryta rzeki Rawki wchodzi w skład obszaru Natura 2000 „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015.

Rzeka Rawka wraz z doliną i dopływami jest jednym z najcenniejszych elementów przyrody w centralnej części Polski. Duże zróżnicowanie siedlisk decyduje o jej bogactwie i różnorodności flory i fauny. Rawka należy do nielicznych w Polsce niżowej rzek o naturalnym, meandrującym korycie oraz brzegach porośniętych roślinnością łęgową i łąkową. Liczne starorzecza i zagłębienia są miejscem występowania interesującej

roślinności: wodnej, bagiennej, szuwarowej i zaroślowej. W dolinie Rawki stwierdzono ponad 540 gatunków roślin naczyniowych, wśród nich wiele (co najmniej 27 gatunków) chronionych i rzadkich w skali krajowej lub regionalnej. Na obszarze stwierdzono występowanie 6 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 10 gatunków z Załącznika II Dyrektywy.

Roślinność doliny Rawki buduje: 5 zespołów leśnych, 3 zespoły zaroślowe oraz 54 zespoły i zbiorowiska nieleśne. Duże zróżnicowanie charakteryzuje zbiorowiska naturalnych i półnaturalnych łąk, szuwarów i torfowisk. Zbiorowiska i zespoły trzech klas: *Phragmitetea* (szuwały wysokie i turzycowe), *Molinio-Arrhenatheretea* (łąki i pastwiska wilgotne i świeże) oraz *Scheuchzerio-Caricetea* (torfowiska przejściowe i niskie) obejmują aż 30 z ogólnej liczby 54 jednostek roślinności nieleśnej. Obszar „Dolina Rawki” to także siedlisko wielu cennych gatunków zwierząt. W Rawce żyje 18 gatunków ryb i 1 gatunek minoga. Kilka z nich jak: głowacz białopłetwy, koza, piskorz czy minóg struminiowy; są wymienione w Załączniku II DS. „Dolina Rawki” to także miejsce lęgu dla około 100 gatunków ptaków. Na szczególną uwagę zasługują tu: bąk, bocian czarny, bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, kropiatka czy zimorodek. Wśród ssaków (Załącznik II DS.) związanych z rzeką występują bobry *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra*.

Wypłycone starorzecza oraz płytkie rozlewiska dość licznie zasiedla kumak nizinny.

Niektóre

gatunki płazów, jak np.: traszka grzebieniasta (Załącznik II DS.), traszka zwyczajna, żaba trawiana czy moczarka, gromadzą się tu licznie w okresie godowym.

2.7. Różnorodność biologiczna

Pod względem różnorodności biologicznej obszar którego dotyczy zmiana jest zróżnicowany. Ciągom komunikacyjnym towarzyszą zbiorowiska roślinności ruderalnej. W sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych występuje zieleń w postaci przydomowych ogródków z roślinnością ozdobną oraz użytkową. Pod względem różnorodności biologicznej tereny towarzyszące ww. zabudowie są zazwyczaj ubogie. Większość zbiorowisk roślinnych występujących w obrębie tego typu obiektów jest silnie przekształcona i zdegradowana. Przedmiotowe tereny nie prezentują walorów przyrodniczych istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego obszaru miasta. Różnorodność gatunkowa świata roślinnego nie jest duża. Przeważają zadrzewienia ozdobne iglaste i zieleń niska. Istniejąca zieleń nie tworzy zbiorowisk roślinności, które mogłyby pełnić samodzielnie funkcję obszarów aktywnie biologicznych. Jest ona elementem dekoracyjnym wartym ochrony ze względów estetycznych, a mniej przyrodniczych. Zbiorowiska roślin ozdobnych podatne są na wszelkie zmiany. Odnaczają się one małą zdolnością do regeneracji.

Zdecydowanie większą różnorodnością biologiczną charakteryzują się tereny otwarte w dolinie Rawki. W terenach przykorytowych obserwuje się duże zróżnicowanie siedlisk. Charakterystyczne dla dolin siedliska w dużej części mają charakter siedlisk przejściowych, wpisanych w ciągi spontanicznych przekształceń sukcesyjnych. Poszczególne siedliska, w miarę upływu czasu, z jednej strony przekształcają się w inne, a z drugiej – ciągle odtwarzają się w innych miejscach. W rezultacie doliny są miejscem, gdzie mozaikowy charakter siedlisk, czyli współistnienie na niewielkiej przestrzeni dużej liczby odmiennych środowisk, jest szczególnie dobrze wyrażony. Ta mozaika siedlisk dolinowych w szerszej perspektywie z reguły układa się w powtarzalne wzorce przestrzenne, odzwierciedlające ciągi sukcesyjne łączące poszczególne siedliska i reprezentujące różne stadia ich wieku ekologicznego. Oczywiście podstawowym czynnikiem determinującym ciągłe odnawianie się owych ciągów siedliskowych jest spontaniczna dynamika koryta rzecznej kształtowana naturalnym reżimem przepływów rzecznych.

W obrębie pól i nieużytków spotyka się zbiorowiska roślin segetalnych, które tworzą zwartą okrywą roślinną, utworzoną przez wiele gatunków traw oraz ziół i roślin motylkowych. Siedliska te charakteryzują się również dużą różnorodnością biologiczną niż pozostałe tereny antropogenicznie przekształcone na terenie miasta.

2.8.Środowisko kulturowe

Na terenie objętym planem występuje stanowisko archeologiczne. Zmiana planu nie dotyczy ustaleń z zakresu środowiska kulturowego i dóbr kultury współczesnej.

III. USTALENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Przygotowany projekt planu jest realizacją wniosku właściciela działki nr 405/2 położonej przy ulicy Podchorążych, o możliwość nadbudowy istniejącego budynku mieszkalnego parterowego z wysoką piwnicą o jedna kondygnację i wniosku Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie o wprowadzenie do planu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Wykonanie nadbudowy, o którą wnosi wnioskodawca jest aktualnie niemożliwe, gdyż obowiązujący plan z 2004r. ogranicza wysokość budynków poprzez wskazanie liczby kondygnacji nadziemnych i miary metrycznej. W związku ze zmianą przepisów prawa budowlanego w zakresie rozumienia pojęcia kondygnacji budynków, wykonanie nadbudowy w powyższym przypadku stało się niemożliwe. Problem ten dotyczy również innych nieruchomości w obszarze planu. Z kolei ustaleń dotyczących obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązujący plan z 2004 r. nie zawiera, gdyż takie obszary wówczas nie były wyznaczone.

Projekt zmiany wprowadza do planu miejscowego 2004 r. zmiany w zakresie wysokości zabudowy wyrażając ją wyłącznie w metrach oraz wprowadza nowe ustalenia w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Maksymalną wysokość budynków mieszkalnych określa na poziomie 10,5 m (dotychczasowa – 9 m).

Projekt zmiany planu likwiduje również zawarty w planie z 2004r. roku zapis mówiący, iż na jednej działce budowlanej może być realizowany jeden budynek mieszkalny.

Projekt planu nie narusza ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja.

IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji ustaleń zmiany planu, zmianę stanu środowiska może spowodować realizacja ustaleń planu obowiązującego. Mając na uwadze dotychczasowy sposób ich realizacji prognozuje się, że zmiany te będą niewielkie. Obszar jest wyposażony w kanalizację deszczową, dlatego też duże powierzchnie utwardzone nie powinny negatywnie oddziaływać na gospodarkę wodno-ściekową, czystość środowiska wodno-gruntowego.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Dokumentem nadrzędnym jest „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej” (Strategia z Göteborga), w której wśród siedmiu kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m.in.:

- ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii,
 - zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
 - promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
 - aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju.
- uwzględnienie wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych.

Na poziomie krajowym, strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: „II Polityka Ekologiczna Państwa, uaktualniona Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, dokument sporządzony na zlecenie Ministerstwa Środowiska. W dokumencie tym określono potrzebę regulowania w aktach planowania przestrzennego niższych szczebli zagadnień dotyczących m.in.:

- obszarów o przekroczonych dopuszczalnych stężeniach zanieczyszczeń środowiska lub natężeniach innego rodzaju uciążliwości,
- terenów zdegradowanych i zdewastowanych, wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- potrzeb w zakresie rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska, w szczególności infrastruktury do zagospodarowania ścieków i odpadów,
- kształtowania granicy i proporcji pomiędzy obszarami zainwestowanymi i przeznaczonymi pod inwestycje oraz terenami otwartymi (zwłaszcza w kontekście zieleni miejskiej i innych terenów otwartych na obszarach zurbanizowanych).

Celami realizacyjnymi „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” jest :

- działania na rzecz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

Ponadto od 2007 r., istnieje „Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” oraz Program działań na lata 2007-2013. Wszystkie te dokumenty są oparte na przepisach wspólnotowych i przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

„Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” ustala wiodącą zasadę polityki ekologicznej państwa tj. zasadę zrównoważonego rozwoju ustanowionej w Rio de Janeiro w 1992r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystanie z nich przez obecne i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym. Postulaty zawarte w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” (aktualizacja z września 2010 r.) przyjętego przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą Nr LX/1648/10 z dnia 21 września 2010 r., odnoszące się do potrzeb w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego koncentrują się na potrzebie poprawy stanu środowiska, poprzez podjęcie działań mających na celu:

- ochronę i wzrost różnorodności biologicznej,
- zwiększenie i wzbogacenie zasobów leśnych,
- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- zwiększenie zasobów wodnych i poprawę ich jakości,
- racjonalizację gospodarki odpadami,
- poprawę klimatu akustycznego,
- poprawę jakości powietrza,
- ograniczenie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice- II edycja”, które określają politykę przestrzenną, w tym zasady zagospodarowania

przestrzennego miasta równocześnie uwzględniają ustalenia określone w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”.

W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu, a kierunkami działań są:

- ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

Założenia zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” tworzone były w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach:

- w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- w zakresie jakości środowiska.

Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń Studium wymienić należy: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne, różnorodność biologiczną i krajobrazową.

„Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego 2012” definiuje cel nadrzędny oraz cele główne i cele uzupełniające.

Cel nadrzędny brzmi:

„Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku”.

Cel główny: Ochrona i poprawa środowiska

- Priorytet I – Ochrona zasobów naturalnych,
- Priorytet II – Ochrona jakości powietrza,
- Priorytet III – Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią i suszą,
- Priorytet IV – Racjonalizacja gospodarki odpadami,
- Priorytet V – Oddziaływanie hałasu,
- Priorytet VI – Oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
- Priorytet VII – Edukacja ekologiczna,
- Priorytet VIII – Poważne awarie.

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru Skierniewic zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego miasta: „Programie Ochrony Środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Miasta Skierniewice w latach 2013 -2016” przyjęty przez Radę Miasta Skierniewice uchwałą Nr XXXIX/67/2013 Rady Miasta Skierniewice z dnia 21 czerwca 2013 r. oraz w Strategii Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2015 - dokumentu przyjętego przez Radę Miasta Skierniewice uchwałą nr XI/76/11 z dnia 27 maja 2011 r. (stanowi aktualizację strategii Rozwoju Miasta Skierniewice na lata 2000-2015 uchwalonej przez Radę Miasta Skierniewice w czerwcu 2000 r.),

Po dokonaniu aktualizacji diagnozy stanu środowiska na terenie Skierniewic dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i rozwiązania najistotniejszych kwestii jego ochrony.

Cele strategiczne (główne)to:

- poprawa stanu środowiska,
- minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
- rozwój gospodarczy w oparciu o wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców.

Na realizację celów strategicznych składają się działania we wszystkich komponentach ochrony środowiska. Założenia planu zadań na lata 2013-2016 i lata 2017-2020 przeprowadzono w podziale na grupy:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego,
2. Ochrona przed hałasem,
3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
5. Gospodarka odpadami,
6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi,
7. Ochrona środowiska przyrodniczego,
8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
9. Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy,
10. Edukacja ekologiczna

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu samorządowym są lokalne plany rozwoju, inwentaryzacje przyrodnicze, programy gospodarki odpadami, opracowania ekofizjograficzne i inne.

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy

Fragment obszaru, objęty zmianą położony na wschód od ulicy gen. Z. Berlinga znajduje się Bolimowsko-Radziejowickim z doliną środkowej Rawki obszarze chronionego krajobrazu. Obszar ten utworzony został ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach. Celem objęcia ochroną prawną przedmiotowego obszaru było zapewnienie powiązań terenów cennych pod kątem przyrodniczym i krajobrazowym. W obrębie przedmiotowego obszaru w odległości 200m od rzeki Rawki przebiega granica otuliny Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Stanowi ona strefę buforową ochronną dla samego parku krajobrazowego. Rzeka Rawka, która stanowi wschodnią granicę obszaru opracowania, objęta jest ochroną rezerwatową (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983r. w sprawie uznania za rezerwat wodny.) Niewielkie fragmenty obszaru planu objętego zmianą, przylegające do koryta rzeki Rawki wchodzi w skład obszaru Natura 2000 „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015.

Prognozuje się, że wprowadzone zmiany do planu miejscowego i oddziaływanie wynikające z ich realizacji nie będą mieć wpływu na Obszary Natura 2000 i na pozostałe obszary chronione w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ustalenia zmiany planu nie przyczynią się do pogorszenia stanu siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono te obszary.

Charakter zmiany planu, założenia i przyszła realizacja jego ustaleń ze względu na niewielkie rozmiary przekształceń, nie będą mieć znaczącego wpływu na ekosystem miasta i na krajobraz. Prognozuje się, że powstające zmiany dotyczące poszczególnych komponentów środowiska będą miały charakter lokalny.

2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska

2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną

Przyroda tworzy różnorodność, która zapewnia jej równowagę – utrzymanie homeostazy na poziomie osobników, gatunków i ekosystemów. Wynika to stąd, że zwykle

stabilniejsze (odporniejsze, lepiej przystosowane, sprawniej reagujące na zmiany w środowisku) są układy złożone z większej liczby elementów i tym samym regulowanych (samoregulujących się) większą liczbą wzajemnych oddziaływań, niż układy złożone z mniejszej liczby różnych elementów powiązanych między sobą mniejszą liczbą oddziaływań.

Zmiany wprowadzone niniejszą zmianą dotyczą głównie zurbanizowanej części obszaru.

W obszarze nie wyznacza się nowych terenów dla realizacji zabudowy, a więc nie będzie zmian prowadzących do zubożenia bioróżnorodności.

2. 2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi

Nie należy spodziewać się istotnych zmian w ukształtowaniu powierzchni terenów przewidzianych w obowiązującym planie miejscowym do zabudowy. W obowiązującym planie miejscowym nowa zabudowa proponowana jest w granicach nieruchomości, których powierzchnia i gleby zostały w znacznej części przekształcone w stosunku do środowiska naturalnego oraz w zakresie wskaźników jakie dotychczas obowiązują. Tereny nowej zabudowy obejmują nieruchomości o nawierzchniach przekształconych (w obrębie istniejącej zabudowy). Nowe formy powierzchniowe towarzyszące budowom, jak nasypy, wykopy, najczęściej nie będą miały charakteru trwałego, a ich rozmiary – raczej niewielkie i niezauważalne w terenie. Na całym obszarze objętym projektem zmiany planu miejscowego gleby rolnicze pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Stąd można ocenić, że ustalenia projektu zmiany planu miejscowego nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko w tej sferze.

2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

Ustalenia projektu zmiany planu miejscowego utrzymują zasadę obowiązującą w obecnym planie miejscowym nakazującą równoczesną lub wyprzedzającą realizację elementów infrastruktury technicznej zapewniającej ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w stosunku do realizacji obiektów i urządzeń dopuszczalnych w ramach przeznaczenia terenu. Realizacja obiektów budowlanych w obrębie poszczególnych działek nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami obszaru, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Graniczącą z obszarem zmiany planu miejscowego rzeka Rawka objęta jest ochroną poprzez wyodrębnienie w jej sąsiedztwie terenów rolnictwa – upraw polowych, leśnictwa, wód powierzchniowych, rowów, na których ustalono zakaz budowy budynków. Ustalenia powyższe wraz z przeznaczeniem terenów wyłączającym zagospodarowanie przedsięwzięciami oddziałującymi na wody powierzchniowe i podziemne, a także wyposażenie obszaru w sieci wodociągowe i kanalizacyjne wskazują, że realizacja ustaleń projektu zmiany planu miejscowego nie wpłyną na wymienioną rzekę. Zagrożenie niekontrolowanymi zrzutami ścieków jest minimalne i może dotyczyć jedynie sytuacji awaryjnych.

Nieznaczną zmianą wynikającą z przewidywanego zwiększania ilości budynków mieszkalnych (poprzez likwidację zapisu jeden budynek mieszkalny na jednej działce budowlanej) może być wzrost ilości ścieków, stanowiących zanieczyszczone wody opadowe lub roztopowe z terenów parkowania przy nowych budynkach mieszkalnych. Wody będą zanieczyszczone w wyniku parkowania pojazdów samochodowych, w szczególności w terenach dopuszczonej lokalizacji obiektów o funkcji usługowej wymagającej powszechnej dostępności. Stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące między innymi, z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej parkingów o powierzchni większej niż 0,1 ha, w ilości jaka powstaje

z opadów o natężeniu co najmniej 15,0 l na sekundę na 1 ha - mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi, pod warunkiem że nie zawierają substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających 100mg/l zawiesin ogólnych oraz 15mg/l węglowodorów ropopochodnych. Biorąc pod uwagę utrzymanie dotychczasowych wskaźników zabudowy (powierzchni, intensywności) nie należy spodziewać się powszechnej konieczności wyposażenia działek budowlanych w urządzenia oczyszczające wody opadowe lub roztopowe oraz retencyjne. Ustalenia projektu zmiany planu miejscowego nie niosą zagrożeń dla jakości wód podziemnych o walorach użytkowych.

Ustalenia planu nie wpłyną na zachwianie dążenia do osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla obszaru dorzecza Wisły.

2.4. Skutki wpływu na kopaliny

Na terenie objętym projektem planu nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dlatego też ustalenia planu nie dotyczą tego zagadnienia.

2.5. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny

Umożliwienie nadbudowy istniejących budynków mieszkalnych i likwidacja zapisu o możliwości realizacji jednego budynku na działce budowlanej - poprzez zmianę planu miejscowego zwiększa efektywność wykorzystania posiadanych przez właścicieli działek budowlanych. Zwiększenie to wynika z faktu, że decyzją właściciela będzie ilość i rodzaj funkcji budynków na jego działce. Jednocześnie zmiana ta nie wywoła zwiększenia powierzchni zabudowanej jak też dotychczasowych parametrów ustalonych dla nowej zabudowy. Stąd zmiana planu polepszy warunki i jakość życia mieszkańców, jednocześnie nie spowoduje istotnego pogorszenia jakości powietrza na analizowanym obszarze i tym samym, nie będzie miała negatywnego wpływu na ten stan w mieście. Ponieważ projektowana zabudowa dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a na obszarze planu dostępna jest sieć gazowa, mało prawdopodobne jest, że powstanie kotłownia lokalna, której praca stanowiłaby dodatkowe, liczące się, źródła tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń energetycznych, pochodzącej ze spalania paliw dla celów grzewczych.

W przypadku realizacji nowych obiektów można spodziewać się większego nasilenia ruchu samochodowego i powstania nowych miejsc postojowych, a w konsekwencji okresowego pogorszenia warunków aerosanitarnych i klimatu akustycznego wokół tych obiektów. Jednakże, fakt, że zmiana planu dotyczy wyłącznie dopuszczenia zwiększenia ilości budynków mieszkalnych, a powierzchnia działek budowlanych oscyluje w przedziale od 700 m² do 2000 m² nie należy spodziewać się realizacji w obrębie działki budowlanej więcej niż dwóch, trzech budynków mieszkalnych jednorodzinnych co powoduje, że ilość pojazdów i ruchu z tego wynikających będzie stosunkowo ograniczona (wskaźnik motoryzacji dla miasta Skierniewice wynosi ok. 540 poj./1000 mieszkańców).

Wzrost hałasu możliwy jest zarówno na etapie realizacji nowych inwestycji usługowych wykonywanych w oparciu o ustalenia obowiązującego planu. Realizacja ustaleń zmiany planu miejscowego mogą tylko zmniejszyć udział budynków usługowych w ogólnej powierzchni działek budowlanych, czyli zmniejszyć oddziaływanie z zakresu hałasu

w otoczeniu. Zatem na skutek pełnej realizacji projektu zmiany planu miejscowego można przewidywać zmniejszenie hałasu komunikacyjnego na skutek zmniejszonej liczby „nowych” usług. Projekt zmiany planu miejscowego nie zmienia obecnie ustalonej w planie miejscowych klasyfikacji terenów pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego. o których mowa w przepisach „Prawa ochrony środowiska”. Są to tereny, które przeznaczono dla zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej. Dopuszczalne poziomy hałasu w obszarach zabudowy (zróżnicowane w zależności od rodzaju zabudowy i źródeł emisji) określają aktualnie przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15

października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

Projekt zmiany planu miejscowego nie przewiduje lokalizacji obiektów niosących ze sobą obciążenia dla środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 18 stycznia 2015 r., poz. 71).

2.6. Skutki wpływu na krajobraz, dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

W obszarze objętym planem nie występują zabytki ani dobra materialne, które podlegają ochronie. Stąd też ustalenia planu będą miały wpływ na powyższe elementy..

2.7. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy

W obszarze objętym zmianą planu można wyróżnić środowisko o przekształconych walorach przyrodniczych i krajobrazowych o niewielkiej różnorodności biocenotycznej i ekosystemowej występujące w obszarze osiedla mieszkaniowego i środowisko o wyróżniających się wartościach przyrodniczych i walorach krajobrazowych o dużej różnorodności biocenotycznej występujące w sąsiedztwie rzeki Rawki. W obszarze osiedla nie występują cenne, naturalne zbiorowiska roślinności, jak też nie ma tutaj miejsc lęgowych i stałego bytowania cennych gatunków zwierząt dziko żyjących. Egzystują jedynie gatunki pospolite, związane z osiedlami ludzkimi, głównie drobne ssaki, ptaki i owady. Nie przewiduje się, by ustalenia planu wywierały znaczący wpływ na warunki bytowania fauny towarzyszącej obszarom zurbanizowanym.

Na podstawie przeprowadzonej wstępnej analizy stwierdza się, iż ustalenia zmiany planu nie będą miały wpływu na obszary Europejskiej Sieci Natura 2000. Wprowadzenie do planu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, z którymi wiążą się ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu pozytywnie wpłyną na świat roślin i zwierząt. Zmiana planu utrzymuje ustalony w planie obowiązującym zakaz realizacji budynków.

2.8. Emisja promieniowania elektromagnetycznego

Na obszarze objętym planem nie ma obiektów, które byłyby liczącym się źródłem emisji promieniowania elektroenergetycznego. W projekcie planu nie wyklucza się wykonania obiektów stanowiących źródła emisji promieniowania elektromagnetycznego, jaki są obiekty infrastruktury technicznej z zakresu telekomunikacji i elektroenergetyki.

2.9. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi

Nie przewiduje się, aby prawidłowo zrealizowany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu będącego przedmiotem oceny negatywnie wpłynął na zdrowie ludzi. Projekt zmiany wprowadza ustalenia dotyczące obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, które pośrednio wpływają na ochronę mienia oraz zdrowie mieszkańców. Umożliwienie nadbudowy istniejących budynków mieszkalnych oraz likwidacja zapisu o możliwości realizacji jednego budynku na działce budowlanej - zwiększa efektywność wykorzystania posiadanych przez właścicieli działek budowlanych. Zwiększenie to wynika z faktu, że decyzją właściciela będzie ilość i rodzaj funkcji budynków na jego działce. Jednocześnie zmiana ta nie wywoła zwiększenia powierzchni zabudowanej jak też dotychczasowych parametrów ustalonych dla nowej zabudowy. Stąd zmiana planu polepszy warunki i jakość życia mieszkańców,

jednocześnie nie spowoduje istotnego pogorszenia jakości powietrza na analizowanym obszarze i tym samym, nie będzie miała negatywnego wpływu na ten stan w mieście.. Ponadto ustalenia planu obowiązującego pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego zmianą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ład przestrzennego analizowanego obszaru.

2.10. Oddziaływanie transgraniczne

Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Reasumując powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń planu nie przyniesie oddziaływania o zasięgu transgranicznym.

3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

Zapisane w projekcie zmiany planu ustalenia dotyczące parametrów wysokości zabudowy oraz ustaleń w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodują nie powinny mieć wpływu na utrzymanie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia w obszarze zmiany planu, jak też w obszarach przyległych.

Ewentualny negatywny wpływ ustaleń planu na środowisko będzie wynikał głównie z możliwości budowy drugiego budynku mieszkalnego na działce budowlanej. Oddziaływania, z tego powodu będą występowały w fazie ich budowy, jak i eksploatacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane. Skala wzrostu ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza, hałasu, wytwarzanych odpadów będzie niewielka, ze względu na niewielkie możliwości projektowanej zabudowy. Należy zaznaczyć, szczegółowe ustalenia odnoszące się wprost do zagospodarowania wydzielonych terenów zawierają ustalenia planu obowiązującego. Są to ustalenia dotyczące minimalnej powierzchni działki budowlanej, maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, minimalnego i maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości budynków. Ich celem jest minimalizacja niekorzystnego wpływu na środowisko planowanej zabudowy oraz innych form zagospodarowania terenu.

Należy oceniać, że zachowanie ich wartości granicznych pozwoli utrzymać równowagę środowiskową na obszarze planu, i tym samym, w obszarach doń przyległych.

VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W przypadku przedmiotowej zmiany planu oddziaływania negatywne mogą być skutkiem nadbudowy budynków mieszkalnych oraz budowy na niektórych działkach drugiego lub kolejnych budynków mieszkalnych. Będą to oddziaływania dotyczące przede wszystkim krajobrazu. W tym celu projekt zmiany określa maksymalną wysokość budynków mieszkalnych oraz nachylenia połaci dachowych. Ustalenia, które mają na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na pozostałe komponenty środowiska zawiera obowiązujący w obszarze plan miejscowy.

VIII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENCACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia zmiany planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Zmiana dotyczy głównie część zurbanizowanej. Wprowadzenie ustaleń z zakresu obszarów szczególnego zagrożenia powodnią nie będzie negatywnie oddziaływało na środowisko jak również formy ochrony przyrody w tym również obszar Natura 2000 „Dolina Rawki”.

W planie miejscowym z 2004 r., którego niniejsza zmiana dotyczy, przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska.

W zakresie zasad ochrony środowiska w projekcie planu ustalono:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, lub ujęć własnych z zachowaniem przepisów odrębnych,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku tej sieci do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, do lokalnych odbiorników lub powierzchniowo, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
- usuwanie odpadów komunalnych w oparciu o składowisko odpadów stałych z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów,
- ustalenie minimalnego terenów zieleni w obszarze działki.

Zastosowanie wszystkich zaleceń zawartych w uchwale, w tym szczególnie z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej będzie gwarantem ograniczenia do minimum negatywnych wpływów planowanych funkcji na środowisko.

IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Obowiązek dokonywania okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a przy tym także analizy realizacji planów miejscowych, nakłada na Prezydenta Miasta ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W art. 32 tej ustawy stanowi się, że Prezydent Miasta co najmniej raz w okresie kadencji musi wyniki tej oceny przedstawić Radzie Miasta. Jednocześnie posiada prawo występowania do Rady z wnioskami o sporządzenie lub zmianę miejscowych planów, w przypadku gdy wyniki ocen i analiz indywidualnych wniosków, postulatów, uzasadniają jego zdaniem, podjęcie takiej zmiany.

Rada Miasta Skierniewice zachowuje możliwość dokonania zmian w treści planu przedmiotowego obszaru w przypadkach gdy ocena skutków realizacji tego planu będzie negatywna.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja – ze zmianą”. Wyczerpują one podstawowe wymogi w zakresie ochrony środowiska zamieszkania. Ustalenia projektu zmiany planu nie mają wpływu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000, ani też na pozostałe formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody. Dlatego też nie proponuje się alternatywnych rozwiązań projektowych.

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki uchwalonego uchwałą Nr XXIX/90/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Prognoza ma za zadanie określić wpływ i zakres potencjalnych zmian na warunki życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawić rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego zmianą planu i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują oraz mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszar objęty projektem zmiany planu położony jest w północno-wschodniej części miasta i dotyczy osiedla „Rawka Międzytorze” wraz z terenami przyległymi.

W obszarze objętym projektem zmiany planu można wyróżnić dwie części różniące się sposobem zagospodarowania i użytkowania terenów - część zabudowaną obejmującą obszar osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – przekształconą i nie wyróżniającą się pod względem krajobrazowym, zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej oraz część niezabudowaną, obejmującą dolinę Rawki stanowiącą użytki rolne, lasy, rowy, zagłębienia, mało przekształconą o wysokich walorach krajobrazowych i wartościach przyrodniczych.

Fragment obszaru, położony na wschód od ulicy gen. Z. Berlinga znajduje się Bolimowsko-Radziejowickim z doliną środkowej Rawki obszarze chronionego krajobrazu. Obszar ten utworzony został ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach. Celem objęcia ochroną prawną przedmiotowego obszaru było zapewnienie powiązań terenów cennych pod kątem przyrodniczym i krajobrazowym. W obrębie przedmiotowego obszaru w odległości 200m od rzeki Rawki przebiega granica otuliny Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Stanowi ona strefę buforową ochronną dla samego Parku Krajobrazowego. Rzeka Rawka, która stanowi wschodnią granicę obszaru opracowania, objęta jest ochroną rezerwatową (Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwat wodny.) Niewielkie fragmenty obszaru planu objętego zmianą, przylegające do koryta rzeki Rawki wchodzą w skład obszaru Natura 2000 „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015.

Celem zmiany jest wprowadzenie do tekstu planu z 2004 r. zmian w zakresie zasad i warunków kształtowania zabudowy dotyczących wysokości zabudowy oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz wskazanie na rysunku zmiany planu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zmienia maksymalną wysokość budynków mieszkalnych z 9 m na 10,5 m bez wskazywania liczby kondygnacji nadziemnych. Zmiana likwiduje również zapis mówiący o zakazie realizacji w obrębie działki budowlanej więcej niż jednego budynku mieszkalnego. Obszar zmiany planu wyposażony jest w niezbędne dla funkcjonowania zabudowy sieci infrastruktury technicznej tj. sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i elektroenergetycznej.

Zmiana dotyczy głównie część zurbanizowanej obszaru i może powodować niewielkie zmiany w krajobrazie na skutek zwiększenia maksymalnej wysokości budynków mieszkalnych oraz możliwości budowy na niektórych działkach drugiego budynku mieszkalnego.

Wprowadzenie ustaleń z zakresu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią nie będzie negatywnie oddziaływało na środowisko jak również formy ochrony przyrody w tym również obszar Natura 2000 „Dolina Rawki”.

Realizacja procesu inwestycyjnego będzie opierała się głównie o ustalenia planu miejscowego z 2004 r., którego niniejsza zmiana dotyczy. W planie tym przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, lub ujęć własnych z zachowaniem przepisów odrębnych,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku tej sieci do bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, do lokalnych odbiorników lub powierzchniowo, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
- usuwanie odpadów komunalnych w oparciu o składowisko odpadów stałych z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów,
- ustalenie minimalnego terenów zieleni w obszarze działki.

Respektowanie ustaleń planu nie powinno doprowadzić do znaczącego pogorszenia istniejącego stanu środowiska naturalnego lub pogorszenia jakości życia ludzi.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu zmiany planu nie będzie stanowiła istotnych zagrożeń dla stanu środowiska naturalnego w skali ponad lokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki należy uznać za poprawny.

Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu obowiązującego oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska, niniejsza zmiana planu nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego.

LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,
- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwień M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997.
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski. PWN, W-wa, 1972,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998.
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice"
Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej,
- Władysław Matuszkiewicz: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Warszawa: PWN, 2006,

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- Uchwała Rada Miasta Skierniewice Nr XLIV/149/2017 r. z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: gen. Z. Berlinga, Bohaterów Westerplatte i Artyleryjskiej oraz rzeki Rawki
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzonym dla przedmiotowego obszaru sporządzone w styczniu 2017 r.,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Uchwała Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016r.
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020.
- Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla miasta Skierniewice na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016 – aktualizacja.
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.
- Program ochrony powietrza dla stref województwa łódzkiego: powiatu tomaszowskiego i Skierniewic – miasta na prawach powiatu. Tom II. Gdańsk, październik 2008 r. (Uchwała Nr XL/1115/09 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim,
- Plan rozwoju lokalnego powiatu skierniewickiego na lata 2007-2015,
- Inne źródła:

- aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000
- www.natura2000.mos.gov.pl
- www.geoportal2.gov.pl

Wyłożenie